

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
 Scrisori nefrancate nu
 se primesc. Manuscripte
 nu se retrimit.
 INSERATE se primesc la AD-
 MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
 următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Dukas Nachf.,
 Max. Augensfeld & Emrich Lesner,
 Heinrich Schalk. Rudolf Mosse.
 A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
 În Budapesta: A. V. Goldber-
 ger, Ekstein Bornat. În Ham-
 burg: Maroyl & Liebmann.
 PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 ză germană pe o coloană 5 or.
 și 30 or. timbru pentru o pu-
 blicare. — Publicări mai dese
 după tarife și învoială.
 RECLAME pe pagina a 3.a o
 seziă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franco, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franco.
 Se primumă la toate ofi-
 ciile postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
 v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 267.

Brașov, Joi 2 (14) Decembrie.

1899.

1848/9—1898/9.

III.

Decă unde-va a prins rădăcina adencă școlă de intoleranță și de răsunare, ce a făcut o bătrânel Tisza cu discipulii săi Banffy-Perzel-Wlassics et tutti quanti, atunci a-căsta, putem afirma cu deplină li-riște, s'a întâmplat în Ardeal în sinul Maghiarilor și Sécuiilor de aici, despre cari dăsesse odinioară contele Iuliu Andrassy cătră Mihail Cogălniceanu, că numai ei sunt cauza, că nu se pôte ajunge la nici o înțele-gere cu Români.

În asemenea împrejurări, cari nu mai au lipsă de nici o esplicare, căci faptele adevărate prea de tot viu și convingător afirmarea acăsta, mai pôte fi ore îndoielă, că ordinul fostului ministru Perczel în afacerea colectărilor pentru monumentul lui Iancu, a fost scris din inima și din rărunchii fanaticilor șovinști arde-len? Și ore putea fi un lucru mai firesc, decât ca insulta, ce s'a făcut prinr'ensul memoriei marelui lup-tător pentru libertatea și drepturile națiunii române în aceeași măsură, în care a fost un deliciu pentru ad-versarii seculari ai acestuia, a trebuit să rănescă până'n adâncul sufletului ori ce suflare românescă?

Din aceste curente diametral opuse ale sentimentelor adenc ațitate și sguiduite de spiritul veninos, ce-l conține ordinul lui Perczel, s'a nă-scut acel lung șir de prigoniri și in-sulte, cari ilustră în mod atât de trist guvernarea de patru ani a lui Banffy.

Îndată-ce s'a publicat faimosul ordin, el a fost ca o lozină dată fa-naticilor romano-fagi, de a nu-și mai pune frâu vechilor pasiuni, și insul-tele la adresa Românilor și a bă-rbaților lor istorici, s'au ținut lant, ca și când s'ar fi redeșteptat acele vremuri de durerosă aducere aminte când din tabăra adversară răsuna stri-

gătul de a stinge pe Valahii de pe față pământului.

O verigă din acest lanț o formeză și debutul nenorocit al aceluia procu-roras obscur maghiar, care în proce-sul, ce s'a desfășurat dălele trecute înaintea tribunalului din Alba-Iulia, în aceeași afacere a colectelor pen-tru monumentul lui Iancu, a ținut să-și verse tot focul patimei sale, în care a fost crescut și nutrit, și a avut îndrăsnela temerară, ca în fața unui tribunal, care funcționează în mijlocul poporului român din Ardeal, și înaintea unui public român, care a asistat la pertactare, să supralici-teze chiar insultele lui Perczel și să numescă pe Avram Iancu „căpitan de bandiți“.

Sunt momente în viața omului, când în fața unei senzațiuni cutrie-rătoare, îi stă graiul, și cât-va timp fierbe într'ensul o indignare mută. O astfel de indignare ne-a cuprins în fața îngrozitoare icone, ce ni-a dat o acăstă izbucnire a patimei și a urei de rassă în incinta tribuna-lului unguresc.

Eram dedați, în acăstă țără ne-norocită, să vedem introducându-se încetul cu încetul politica în justi-ția, dăr ca acăsta să devină chiar forul de unde să se ațite pasiunile masselor cu vorbirii sbeute de sim-țul de răsunare, ni-a fost rezervat să vedem pentru întâia-ora la tribu-nalul din Alba-Iulia.

Trebue să regretăm, că nu avem un raport amănunțit despre cele ce s'au vorbit din partea sub-procurorului la pertractarea din ces-tiune, precum și despre cele espuse în susținerea lui de președintele tri-bunalului, care a introdus herostra-tica pledoaria a procurorului prin cetirea cu ton înalt și în mod de-monstrativ a ordinului lui Perczel.

Ar fi fost cu atât mai prețios un raport amănunțit, cu cât spiritul, ce s'a manifestat acolo, ne înfăți-șează degenerarea atât de periculoasă a sentimentelor conlocuitorilor noștri

Maghiari față cu noi Români, cu cari, ori cât de mult s'ar svircoli ei, în nesățul și trufia lor, avisați sunt de a trăi și a munci împreună pentru susținerea acăstei țări.

Un astfel de tablou al deslăn-țuirii vechii ure de rassă, care ură nu s'a putut curma nici prin sângele vârsat în anii turburărilor, a trebuit să încheie aniversarea de-o jumătate de veac a evenimentelor dela 1848/9!

Obstrucțiunea Cehilor. Din Praga se vestesce, că Sămbăta trecută clubul Ce-hilor a ținut o ședință, despre care se dice, că a fost frumôsă. După soirile răspândite în publicitate, radicalilor Cehi li-a succes de-a predomina absolut situațiunea și de-a face să se decidă, ca obstrucțiunea din par-lament să nu se estindă numai asupra pro-visorului budgetar, ci și asupra proiectelor pactului, îndesebi asupra cvotei.

În ședința de alaltăeri a „Reichsrath“-u-lui Cehii au și făcut obstrucțiune formală. Au vorbit Janda, Pacak și Kramar, cari au ocupat prin vorbirile lor mai bine de ju-mătate ședința făcând propuneri și cerând votări, numai ca proiectul despre proviso-riul budgetar să întârzie a veni la rândul desbaterilor. — De altfel obstrucțiunea Ce-hilor e sprijinită indirect și prin atitudinea pasivă a Polonilor.

Lupta în jurul cvotei.

Asupra cvotei s'a încins o nesfârșită discuția în pressă și în parlamentul ungu-resc. Acum erăși se vorbesce, ca cvota să fie stabilită pentru anul viitor de Majestatea Sa monarhul, deore-ce nu sunt prospecte, ca dincolo în Austria să fie votată până la 1 Ianuarie de cătră „Reichsrath“. Nu se știe însă, decă Majestatea Sa va decide pentru proporția stabilită în cea din urmă întrunire a deputațiunilor, ori că va hotări pentru proporția de până acum.

Remarcabil este un articol, ce-l pu-blică în cestiunea cvotei „Budapesti Hir-lap“ dela 12 l. c. din incidentul, că în câte-va localități din Ungaria s'au ținut adunări

protestând contra urcării ei. Articolul e scris cu scop de-a liniști opinia publică maghiară și de-a resfira îndoielile ivite în urmă în contra patriotismului și lealității guvernului Szell. Urcarea cvotei, dice foia ađi guvernamentală, nu a trebuit să se facă nici pentru guvern, nici pentru corună, ci „pentru constituția noastră“. Sunt în Ungaria factori, și încă factori cu greutate, dice „B. H.“, cari ar fi fost înduplecați a primi o cvotă și mai mare. Anul trecut, apără-torii sistemului cădut n'au promis Vienei numai o cvotă urcată, ci și un budget al armatei urcat, ba au imbiat Vienei chiar și o guvernare absolutistică, numai ca să rămână la putere. Tote acăstea le-ar promite și ađi, numai să primescă puterea. Și cine ar sta bun, că Coróna, ca să se scape din situația critică, și ș-ar fi luat refugiu la acăști factori? Acăsta era primejdia, care amenința țără în cestiunea cvotei, și tot pentru acăsta a trebuit să se aducă jertfa, ca nu cum-va ómenii ex-lex-ului din anul trecut să ajungă erăși la suprafață.

„Budapesti Hir-lap“ mai spune „opi-niunii publice“ maghiare, că stările din Austria sunt desperate. Procesul de descom-punere progresază acolo cu pași uriași și nu e nici o nevoie, ca parlamentul ma-ghiar să-i vină în ajutor. Va veni însă rân-dul, când dieta maghiară va vota în prop-riul său cerc de drept cheltuelile de apăr-are ale monarhiei, ba va veni rândul chiar și la teritoriu vamal autonom. În forma sa de ađi, dice „B. H.“, poziția de mare putere a monarhiei nu se mai pôte susține, îndată-ce se va dovedi, că popó-rele Austriei nu mai pot fi ținute în pace în nici un fel de cadru constituțional.

Asupra urcării cvotei s'a pronunțat și Silagyi D. cu ocazia ultimei sale petre-ceri în Pojun. El dice, că urcarea a venit dela sine, dăr n'are să-i supere prea mult pe Unguri. Lucrul principal e, că poziția Ungariei în monarhia a căștigat mult în greutate față cu străinătatea. Acăsta le va ajuta Ungurilor să căștige succese nouș pe teren național și pe teren economic. Lu-mea întrăgă, dice Szilagyi, recunoșce pre-ponderanța Ungariei în monarhia și po-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

In interesul adevărului istoric.

Luptele dela St. Ioana și Șarpatoc (1848.)

— Fine. —

Ajungând Urban cu trupa sa în 1 Noembrie la Bistrița, eu cu vre-o câț-va tribuni am pornit din Bistrița cătră Borgo-prund, din cauză, că acolo între Români vom căpeta cortele mai bune, mâncare pentru noi și nutreț pentru caii noștri, de cari în Bistrița nici pe bani nu căpétam. Bani însă nu aveam.

Ajungând noi în comuna săsescă Iad, am aflat acolo pe generalul Wardener cu o trupă de armată și cu vre-o câte-va tu-nuri, sosită dela Galiția și încortelată în Iad. Cum mergeam pe drum înainte prin mijlocul comunei, aud, că de cătră casele, ce se aflau la partea stăugă a noastră, ore cine-va mă strigă pe nume. Arunc ochii într'acolo și vėd, că dintr'o ferestră deschisă dela o casă cine-va mă strigă pe nume și-mi face cu mâna să merg acolo.

Noi cu toții am mers la acea ferestră și spre mirarea noastră am aflat, oă în acea casă era Vasilie Moldovan împreună cu vre-o trei tribuni, arestați și desarmați din partea Sașilor și a soldaților lui Wardener, cugetând, că sunt Unguri. Eu numai decăt m'am întors îndărăt la Bistrița la Urban, dela care am primit scrisórea adresată generalului Wardener pentru punerea în libertate a lui Vasilie Moldovan și a so-țiilor lui.

Ajungând de nou în Iad și predând scrisórea lui Urban generalului Wardener, Vasilie Moldovan și tribunii numai decăt au fost puși în libertate, dăr armele luate dela ei prin soldații lui Wardener nu le-au mai recăpétat. Wardener a alarmat totă trupa sa și a pus-o de-alungul drumului în linia, apoi a întrebat, care dintre soldați a luat armele dela cestionații domni și neprimind răspuns nici la a treia întrebare, a dăș cătră Vasilie Moldovan și soții lui, ca să arate cu mâna pe acei soldați, cari li-au luat armele. Soldații însă fiind într'o formă uniformă și armați, Vasilie Mol-dovan împreună cu soții lui au trecut pe

dinaintea frontului soldaților, și fiind-oă soldații, plus minus, erau mai pe o formă, n'au putut cunoșce pe aceia, cari li-au luat armele, și așa au rămas fără arme, fiind-oă generalul Wardener n'a pășit cu energiă în contra soldaților săi. Mai târziu am auzit, că cestionații soldați au vëndut armele în Bistrița pe la orașeni, dăr de urma lor n'am putut da.

Dela Iad am mers cu toții la Borgo-prund, de unde în tote dălele mergeam la Bistrița până la Urban pentru orientare, și s'era ne înturnam la Borgoprund.

Intr'o dă mergând noi eră cu toții la Bistrița la Urban, Vasilie Moldovan mi-a dăș, ca să mergem cu toții peste Câmpia cătră munții Abrudului, ca unde-va să ne alăturăm la trupa de lănceri a lui Avram Iancu, sau a lui Axentie Severu, dăr ne-voind eu și tribunii, cari se aflau cu noi a-ne despărți de trupa lui Urban și a ne espune pericolului de a ne întelni undeva cu vre-o trupă de isurgenți, Vasilie Mol-dovan însă luându-și rămas bun dela noi, pare-mi-se cu unul său doi tribuni lângă sine, s'a dus peste Câmpia cătră comuna

Ernot din Valea Mureșului, după cum in-su-și el scrie în Memoriile sale la pagina 102, și apoi nu l'am mai vėdut până după sugrumarea revoluțiunii maghiare prin ar-matele împreunate austriace și rusescoi.

După-ce Urban a mai primit vre-o câte-va tunuri dela Galiția, s'a înțeles și cu generalul Wardener, ca să pornescă cu trupele lor cătră Deșu, și anume: Urban cu trupa lui să mērgă înainte și să iee ofensiva asupra isurgenților, Wardener cu trupa sa să mērgă după Urban, ca rezervă, er eu cu trupa mea de lănceri, ce am adunat-o la ordinul lui Urban de prin sa-tele din jurul Bistriței, la care alăturân-du-se și căpitanul în pensiu Arsente cu vre-o 80 soldați grănițeri români, am for-mat aripa stăngă a trupeii lui Urban — și așa în 9 Noembrie totă armata a ajuns înaintea Deșului, unde ne aștepta armata isurgenților, dăr după câte-va pușcătuři de tun din partea lui Urban, armata in-surgenților, bună de paradă, a luat-o la fuga cea rușinosă, însă sănătoșă, și nu s'a oprit până la orașul armenesc Gherla, er noi în 10 Nov. am intrat cu totă armata

litica națională maghiară. Chiar și puternica Germania a simpatizat dela Bismarck încoco cu politica națională maghiară. Multe a mai înșirat Szilagy, ca să dovedească, că Ungurii vor fi recompensați pentru urcarea cvotei.

Pe tema rentei școlilor din Brașov. „Egyetértés“ continuă agitația contra lui Coloman Szell. După ce în numărul său de Marți citează notița unei corespondențe semi-oficioase, care ia partea guvernului Szell în această afacere, face erășii pe scurt istoricul rentei, séu cum dă ei a „subvențiunei“, ce au primit-o în cursul anilor susținatorii școlilor din Brașov. Ajungând la Banffy 'i aduce laude, pentru-că a oprit primirea subvențiunei și a pus termin Eforiei din Brașov să dovedească, că nu se tractează de-o subvenția ci de-o rentă anuală. Acest termin, dăce „E-s“, nu s'a ținut și noul sistem Szell, care a urmat, a cedat cererii cercurilor din Viena, ca să respecte dorințele române. „Egyetértés“ susține scirea, că Szell a făcut *concesiuni în afacerea „subvențiunei“ școlilor române din Brașov*; apoi debutază din nou cu afirmarea, că prin astfel de concesiuni s'ar sprijini numai „irredenta“ română și tendințele îndreptate în contra integrității statului etc. și sfârșește cu adagiul, că Szell prin aceea, că ar tolera subvenția, ar comite trădare pe patriă. — De acestea vom mai ceti încă multe în fôia extremă șovinistă, care se vede, că susține și adă viul contact cu Banffy, oârnia îi arde pe suflet de a-și răsbuna contra acelora, cari l'au răsturnat.

Politica esternă a Germaniei.

Alaltăeri s'a început desbaterea generală asupra budgetului în „Reichstag“-ul din Berlin. Înainte de a-se trece la ordinea zilei ministrul de externe Bülow a comunicat parlamentului contractul încheiat cu Anglia și America privitor la insulele Samoa. După această cancelarul *Hohenlohe* a cetit o scurtă declarația, în care dăce, că *sporirea flotei germane nu se mai poate amâna și că se va înainta parlamentului un proiect de lege despre această, cerând ca flota să se sporască la proporția îndoit de mare* de cum este adă. Urmă apoi importantul discurs al ministrului de externe asupra *politicii esteriore a Germaniei*. Schițăm acest discurs în următoarele:

Bülow declară la început, că *sporirea flotei germane de război e necesară în urma situațiunei actuale și a politicii transmarine*. Cursul lucrurilor în lume este de așa adă, încât înainte cu doi ani nimeni nu putea să-l prevadă. S'a dăce, că în fia-care secol este o mare licuidată, pentru-ca influența, puterea și posesiunea pe pământ să se împartă din nou. În secolul XVI Spaniolii și Portughesii și-au împărțit lumea nouă; în secolul XVII Englesii și

Olandesii au pășit la mijloc, pe când noi ne spărgeam unii altora capetele; în secolul XVIII Olandesii și Francesii și-au perdut mare parte din cuceriri, cari au cădut în mâinile Englesilor; în vécul XIX Englitera și-a estins și mai departe imperiul său colonial, Franca și-a pus piciorul în Africa și în India posterioară și-a creat un nou imperiu. În fine Rusia a început în Asia mersul ei triumfal înainte. Înainte cu patru ani războiul chinez-japonez, acum doi ani și jumătate războiul ispano-american au dat un nou implus lucrurilor și au adus cu sine decisiuni însemnate, au sguduit imperii vechi și în dezvoltarea evenimentelor au adus evenimente serioase. Nimeni nu poate spune încă, ce urmări va avé războiul din Africa sudică. Stăm ôre în fața unei noué împărțiri a pământului, ca înainte cu o sută de ani? Cred, că încă nu!

Noi nu vrem să superăm pe nimeni, dăr nu vom permite nici aceea, ca și putere străină să ne calce și să ne dea la o parte. Nu-i permis să stăm visători, cum am făcut-o mai înainte, fiă din modestia înăscută, fiă pentru-că eram ocupați cu afacerile noastre interioare. Avem interese în toate părțile lumii. Dăcă Englesii vorbesc de *greater britain*, séu dăcă Francesii vorbesc de *nouvelle France*, ér Rușii își deschid pe séma lor Asia, noi încă avem pretensiuni la o *Germania mai mare*, nu în înțelesul cuceririi, ci în înțelesul comerțului. (Risete în stânga). Risul D-Vóstré nu mă desorientază nici pe un moment. *Noi nu suferim și nici nu vrem a suferi, ca să se trecă la ordinea zilei peste poporul german*.

Bülow accentuă mai departe bunele raporturi dintre Germania și America și, încât pentru *Anglia*, declară, că bucuros stă cu ea în pace și înțelegere pe basa respectării *reciprocității și a atențiunei reciproce*. Cu Franca s'a înțeles tot-déuna Germania în cestiunile coloniale; și cu Rusia stă în privința această bine.

Continuând dăce, că Germania trebuie să fiă asigurată nu numai pe uscat, ci și pe apă. Ea trebuie să-și creeze o flotă de război, care să fiă destul de tare în contra atacurilor. Politica germană însă nu e nici răpitoare, nici neliniștită și nici fantastică, când apără interesele germane pretutindeni. Ea este departe de a vătămă drepturile și interesele altora. Apoi dăce:

„Veți înțelege, că în poziția mea oficială și responsabilă multe lucruri nu pot să le spun aici și mi veți ierta, dăcă voiți dăce, că nu numai într'un punct al pământului sôrtea ni-a arătat cât de urgentă și ardetore a fost sporirea flotei noastre. Pe lângă toate nișuințele noastre transmarine, nu putem totuși să uităm, că centrul nostru este Europa și nu vom neglija datorința de a-ne îngriji de asigurarea pozițiunei noastre europene. *Aceasta se bazează pe*

triplă alianță, pe neclintita triplă alianță și pe raporturile noastre cu Rusia... Nu vrem să mai fim solavii omenimei. Trebuie să recunoșcem, că fără de armată și flotă puternică, pentru noi nu poate fi bunăstare. (Contra-dăceri în stânga.) Încă nu s'a aflat mijlocul, ca un popor de 60 milioane, care locuiesce centrul Europei și-si deschide în toate direcțiile canalurile economice, poate să pôtă suporta luptă pentru existență fără armată puternică. *În secolul viitor poporul german va fi séu ciocan, séu nicovală*. Vă rog în numele politicii noastre esterne, să primiți cu bune porniri proiectul despre sporirea flotei“.

Războiul din Africa sudică.

(Infrângerea Englesilor la Stormberg.)

Eri am arătat pe scurt, că generalul engles Gatacre a pierdut o luptă însemnată la Stormberg în partea sud-ostică a coloniei Cap. Generalul Gatacre avea sub comanda sa 4000 de soldați, pedestri, vânători, artileria și cavaleria. El a plecat din Queenstown, ca să surprindă pe Buri prin un atac neașteptat la Stormberg, unde cei din urmă erau adunați în tabără în număr de vre-o 2500. Erau mai ales Africanderi răsculați și Buri oranjeni.

Gatacre este al patrulă general engles bătut de Buri. Cei dintăi bătuti au fost Jule și Simons la Dundee și Glencoe, al treilea Methuen la Modder-River și acum Gatacre la Stormberg. Etă câte-va amănunte despre infrângerea dela Stormberg:

Deja cu câte-va zile înainte Englesii soiau, că Buri sunt adunați în tabără la Stormberg și că ocupă poziții tari. Gatacre s'a hotărât, să-i alunge din pozițiunile lor și pentru a-și realiza scopul a plecat Sâmbătă din Putterskraal, unde se afla cartierul său principal. Trupa lui consta din 4000 infanteria și două baterii de tabără. Spionii englesi îl asiguraseră, că Buri sunt cu totul 2500 la Stormberg, dăr că ocupă poziții ușor de cucerit. Mai târziu însă s'a dovedit, că Gatacre a fost sedus de înșiși spionii săi și că toate mișcărilor Englesilor au fost tradate la Buri.

Ostea lui Gatacre a mers până la Molteno pe tren. De aici și-a continuat calea pedestru. Luna luminase până la miezul nopții, atunci a apus și un întunec mare urmă. Prin întunericul acesta Englesii ajunseră două miluri englese departe de Stormberg. Aici însă fără de veste și cu totul pe neașteptate se auziră pușcături. Englesii nu avură nici atâta timp, ca să se pôtă orienta; vedură de-odată, că în front și în ooste rândurile lor sunt pustiite de un foc de pușcă infernal. Glonțele nimiciră rândurile prime ale batalionului royal irish rifle, cari mergeau înainte și din cari căzură foarte mulți. După ei urma artileria de tabără, batalionul de vânători

din Northumberland și infanteria călăreță. Gatacre se sili să ocupe o poziție conform planului, ce-și făcuse înainte. I-a și succes acesta, însă nici n'ajunseră bine soldații să ia poziția această, că se aud tunurile Burilor, cari pușcau cu atâta precisiune, încât Englesii nu mai putură rămâne nici un moment în poziția, ce ocupară. În marea învâlmășală Buri îndreptară un atac asupra lor și au făcut prizonieri 600 de Englesi. Tunurile Burilor dominau absolut pozițiunea Englesilor. Pușcăturile lor erau atât de primejdioase, încât Englesii fură siliți a-se retrage c'un jumătate mil. De aici infanteria englesă începă focul din pușcă, ér cavaleria plecă, ca să atace aripa dréptă a Burilor. Dăr nu și-a ajuns scopul, deore-ce de-odată o mare trupă de cavaleria inimică venia de cătră nord. Englesii vedură îndată primejdia și plecară înainte, ca să ia lupta cu cavaleria Burilor. Abia însă a făcut câți-va pași și ér fură primiți cu focuri din tunurile Burilor, cari siliară pe Englesi să se retragă cu pierderi foarte mari 12 miluri departe de teatrul luptei. Pierderile Englesilor dimpreună cu prizonierii sunt de 1000 de omeni.

SCRIRILE ZILEI.

— 1(18) Decembrie.

Presera S-lui Andreiú a fost serbată în Sibiu prin arangiarea obiceiuitei *gădinte festive* din partea societății de lectură „Andreiú Saguna“. Serbarea, după cum cetim în foile române din Sibiu, a reeșit splendid. A luat parte și Inalt Prea Sântia Sa metropolitan Ioan Meșianu, ér lume a fost multă, așa că abia mai avea loc în sală. Mult a plăcut evenimentul ocașional, rostit de clericul Sebastian Stanca, care cu avânt și cu o bună predare arată meritele nemuritorului Șaguna. Frumósă a fost și disertația „Calea de mijloc e calea de aur“ de clericul C. Flămând. Forțe succese au fost declamațiunile, dăr ceea ce în deosebi accentuă foile sibiane sunt prestațiunile corului de sub conducerea d-lui profesor de muzică Timotei Popovici, care atât în acompaniarea la pian, cât și în conducerea corului a adevărit — dăce „Tri-buna“ — că este vrednic de simpatia și sprijinul, ce deja 'i-se asigură din partea publicului sibian.

Inginer de mine. Afăm că domnul *Virgiliu Tacit* terminând studiile sale la Academia de mine din Freiberg (Saxonia) a obținut diploma de inginer de mine *magna cum laude*, reușind cel dintăi dintre toți candidații.

Mórtea unui filantrop sêrb. Miercurea trecută a reșosat în Neoplanta bogatul și distinsul bărbat sêrb *George Nedelcovici*, care a testat pentru scopuri sêrbesci culturale și de binefacere sume însemnate.

în Deșiu. — Ce s'a întâmplat mai departe în drumul nostru cătră capitala Transilvaniei Clușiu și mai încolo, le voi descrie în memoriile mele.

Acuma să mă întorc la firul bătăliei de lângă St-Ioana, pentru-că scopul meu a fost și este astă-dată a descrie numai acea bătălie, întocmai după-cum s'a întâmplat, și prin asta să combat pe Alexiu Jakab și Ladislau Kóvári, cari amândoi în scrierile lor mai sus numite afirmă, că au fost de față și au luat parte activă la acea bătălie și totuși au falsificat adevărul. Mai încolo să rectific neadevrul scris de Carol Urban și după el, de George Barițiu mai ales cu privire la cauza pierderii acelei bătălii, care Carol Urban a încercat-o în spinarea lăncerilor români și a batalionului de grănițeri români din rezervă.

După-ce mai sus am arătat din fir în pâr, adecă dela început până în fine, cum a decurs acea bătălie, să arăt acuma cine a fost cauza cauzei, adecă cine a fost de vină, că armata noastră a trebuit să părădă bătălia și să se retragă, lăsând câmpul bătăliei în mâinile inamicului. După părerea mea, basată pe adevărul descris mai

sus, cred că și onorații lectori vor fi de o părere cu mine, cum-că pierderea acelei bătălii s'a întâmplat din mai multe greșeli esențiale comise de Carol Urban, și anume:

1) El sub timpul cât a stat în neactivitate în Reghinul săseso, nu s'a îngrijit mai de timpuriu pentru recunoșcerea terenului din jurul Reghinului, respective a delurilor, văilor, pădurilor etc., din care cauză n'a avut cunoștința despre existența văii celei mari de lângă St. Ioana, în care s'a pitulat armata rebelă maghiaro-sêcue în ziua bătăliei.

2) Carol Urban cele două tunuri de câte trei libre ale regimentului, ce le-a avut în Reghin, — căci mai multe n'a avut — în loc să le fi adus în câmpul de bătăie, le-a trimis la podul al doilea de peste Mureș, aprópe de comuna Radnotfaia și foarte departe de câmpul bătăliei, cu un despărțământ de soldați, ca să apere podul acela pe jumătate stricat, ca nu cum-va să trecă peste pod vre-o trupă de insurgenți mergând de cătră Mureș-Oșorheiú asupra Reghinului. De-ar fi adus el acele tunuri în câmpul de bătăie și ar fi tras din ele de

vre-o câte-va ori în trupa insurgenților, de sigur, că trupa lor ar fi luat-o la fugă, precum a fugit după cincă zile dela Mureș-Oșorheiú de sunetul tunurilor generalului Gedeon, după cum însuși Alexiu Jakab și Ladislau Kóvári mărturisesc în scrierile lor mai sus numite.

3) Urban n'a dat creșământ cuvintelor adevărate aflate de mine dela spionul sus numit și spuse lui Urban, că unde se află piulată, adecă în valea cea mare și după gardurile grădinilor, armata maghiaro-sêcue, ci ne-a condus orbesc între un triumf și glonțele inimice, din front și dela aripa stângă, diu care cauză a trebuit să pierdem bătălia.

Aceasta e istoria cea adevărate a bătăliei din 31 Octom. 1848 de lângă Șarpatoc și Vaida St-Ioan, prin urmare nu-i adevărat cum-că la Șarpatoc ar fi pcat la 400 de lănceri români, după cum afirmă Alexiu Jakab, ci cel mult dăcă vor fi cădut respective vor fi fost macelăriți vre-o 40 de lănceri.

Nu-i adevărat mai încolo, cum-că armata maghiaro-sêcue în bătălia de lângă St-Ioana ar fi mers cu asalt asupra arma-

tei noastre de sub comanda lui Urban, ci tocmăi armata maghiaro-sêcue a început bătălia prin tirailori.

Nu-i adevărat, că Carol Urban, înainte de începerea bătăliei, ar fi mers cu un escadron de Chevauxlegers cătră St. Ioana, unde ar fi aflat pe cele două companii de antegardă, punându-se în ordine, pentru-că Urban de-odată a eșit cu trupa sa din Reghinul săseso și nu s'a depărtat diu fruntea ei până la începerea bătăliei.

Nu-i adevărat, cum-că Urban ar fi comandat mers de asalt, ci după ce trupa insurgentă a desfășurat una companii de grănițeri români și una de cordoniști bucovineni în tirailori, și așa s'a început bătălia de ambele părți prin tirailori. Asemenea nu-i adevărat, cum-că insurgenții ar fi pușcat asupra lăncerilor români, cari spărinduse de tunetul pușcilor ar fi fugit peste batalionul de rezervă, pe care aducându-l în disordine și confușiune, ar fi fugit și el împreună cu lăncerii; pentru-că după cum mai sus am arătat, lăncerii dela aripa stângă a trupeii lui Urban au fost mai înderept, decât batalionul de rezervă, unde partea de armată a rebelilor, ascunsă după

Anume, spre scopuri culturale a testat 100,000 fl., dintre aceștia 10,000 fl. gimnaziului din Neoplanta, 10,000 comunității religioase din Neoplanta, 10,000 pentru înfrumusețări de biserică, 10,000 „Matitei“ sârbesce, 10,000 pentru scriitorii sârbi lipsiți de mijloc, 10,000 pentru ajutorarea școlilor lipsite din metropoli sârbescă ș. a.

Posta din România, ce trebuia să ne sosescă ieri după amiază, am primit-o numai azi după amiază cu o întârziere de două ore. Causa este, precum am aflat, că între Plăcești și Câmpina s'a întrerupt comunicația drumului de fier în urma unui viscol teribil, care a îngrădădit pe cea parte a liniei de munți de zăpadă.

Nouă cancelări de inginer. D-l Ilie Dopp, inginer de comasare autorizat, și a desohis cancelări proprii în Sibiu, strada Onei (Burgergasse) Nr. 9.

Jidanii și limba maghiară. O foină unghurească din Pesta scrisese zilele trecute, că Jidovii țin limba germană de sântă, și afară de limba ebraică nu se rogă, decât în limba maghiară. Unul dintre Jidovii „patriotici“ răspunde acelei foi, negând, că înaintea Jidanilor limba germană ar fi sântă. Dimpotrivă, afară de limba ebraică, lor le este sântă numai limba maghiară. „Limba maghiară ne este sântă“ dice el, „ca limbă a patriei noastre și ca limbă maternă, er limba ebraică, ca limba liturgică. N'avem nimic cu limba germană“. Se laudă apoi Jidanul, că în Pojun, de exemplu, vorbind în procente, mai mulți Jidani vorbesc unghurește, decât creștinii: „Noi — continuă Jidanul — suntem mai buni Maghiari, decât celelalte confesiuni. În 98% din școlile noastre se propune numai în limba maghiară“ etc. — Acest testimoniu, ce și-l dă Jidanul, va fi bine primit de sigur de toată suflarea jidano-maghiară.

Gratierea „complotiștilor“ sârbi. „Novoje Wremja“ din Petersburg primesce dela corespondentul său din Viena știri, că regele Serbiei a promis conțelui Goluchowski, că de ziua St. Nicolae căl. răsăriten va da amnestia tuturor condamnaților sârbi din ultimul proces mare din Belgrad. Numita foină spune, că amnestia acesta ar fi condiția, pentru-ca regele Alexandru să fi primit de împăratul Francisc Iosif.

Arestarea lui Palizzolo. Am amintit, că deputatul italian Palizzolo a fost arestat în Palermo sub gravă bănuială de a fi fost el autorul intelectual al omorului comis asupra directorului de bancă Notarbartolo din Milano. Arestarea lui Palizzolo a produs pretutindeni în Italia satisfacțiune. Arestarea s'a făcut pe baza hotărârii parlamentului din Roma, dela care tribunalul din Milano a cerut să ridice față cu Palizzolo dreptul imunității. Palizzolo a fost arestat s'era în odaia lui. În momen-

tul când șeful poliției îi prezentă ordiul de arestare, el a îngălbenit și ametit. Se așteptă și alte arestări sensaționale.

Pentru masa studenților dela școlile medii și superioare din Brașov au intrat următoarele contribuiri:

1) Pe lista Nr. 11 (colectant d-l Toma Giurgiu preot gr. or. Purcăreni) cu totul fl. 15.70 și anume: Toma Giurgiu preot 2 fl. Biserica gr. or. din Purcăreni 4 fl., I. Dérjan 1 fl., Oprea Trandaburu 2 fl., G. Vl. Cârnu 1 fl., Văduva Maria Vlad Cârnu 50 cr., I. Vlad Cârnu 1 fl. 50 cr., Văduva Maria Grama 1 fl., George Țigoiu 1 fl., I. G. Dogariu 60 cr., C. Dérjan 50 cr., I. Țigoiu 60 cr.

2) Pe lista Nr. 8 (colectant d-l N. Soiu paroh gr. or., Turcheș). A contribuit d-l Nicolae I. Jugănariu comerciant în Turcheș 100 fl.

3) Biserica Sf. lui Nicolae din Brașov (Scheid) a destinat pe anul școl. 1899/900 un ajutor de 400 fl. pentru masa studenților; banii se vor plăti în rate lunare de epitropia bisericeii.

Exprimăm cele mai vii mulțămite pentru aceste nobile daruri: *Diracțiunea școlilor.*

Preocupațiuni economice.

Sunt foarte adevărate cuvintele unui meritos bărbat al nostru, adresate unor tineri, că „tot ce vor lucra în viață, în orî ce împrejurări, să lucreze cu scopul și în convingerea, că vor aduce folos nu numai lor, ci și poporul lor“. De acest adevăr ar trebui să fiă pătrunsă inima fiicăruî Român, care prin școlă caută „a-și face o carieră, căci numai astfel va putea și poporul nostru să profite în mod simțitor de rólele muncii omenilor săi cu carte.

Sunt foarte frumoase și folositoare în privința acesta (carieră, ca a preoției, a dascălii etc. Dér eu cred, că nu mai puțin folositoare ar fi carierele practice, până acum prea mult ocolite de tinerii români.

Dintre acestea amintesc silvanistica și montanistica pentru cari școlă pregătitoare este în Ungaria numai academia tehnică din Șemnitz. Cât de puțin este cunoscută cariera silvanistică, precum și cea montană înaintea publicului nostru ni-o dovedește și împrejurarea, că și decă vre-un tiner maturisat se decide a îmbrățișa una din aceste cariere, îndemnat poate de o deosebită înclinație a sa, el nu este înțeles, ba se vede chiar desmentat de cei de acasă, cari nu știu decât de teologie, profesură, drepturi etc. așa că-i nimicesc iluziile.

Cine cunoșce și înțelege mai bine murmurul lin al părașelor, frémétul frunzelor, gemétul codrului, ca Românul? Dér pe cât de bine le cunoșce pe acestea, pe lângă totă ambițiunea și mândria națională trebuie să recunoșcem, că foarte puține și în puține locuri cunoșce el cum se cuvine cultivarea pomilor și peste tot a arborilor și a altor plante, precum și exploatarea

rațională a acestora, ceea ce pentru bunăstarea lui materială nu-i tocmai indiferent.

Decă am avé și noi bărbați specialiști și cu tragere de inimă față de binele și înaintarea poporului, la tot cazul ei ar pute direct sau indirect a răspândi lumina în popor în privința acesta. N'avem, decât să privim la vecinii Sași, cari prin cultivarea și exploatarea rațională a grădinilor, a pădurilor ș. a. și-au făcut bogate isvórá de venite. Și apoi eu nu cred să se fi născut învățați, dér cred, că au avut și au ómeni învățați, dela cari apoi pot învăța și ei.

Pădurile bisericilor noastre, ale comunităților și ale proprietarilor privați le regulăză silvicultorii streini, cari așteptă plată grasă și încolo ce le mai pasă; ér proprietarul se mulțămesc, respective trebuie să se mulțămescă cu felul de regulare al străinului, favorabil ori nefavorabil, cum ar fi.

Decă am fi avut și am avé și noi ingineri de mine, niel puținele mine ce le mai posedem n'ar fi atât de rămase îndérét, și este știut, că orî și unde sunt mine prin ținuturile locuite de Români, țeranii noștri se califică ca nișce lucrători de mine foarte isteți.

Un inginer de mine român, avénd sub conducerea sa sute de lucrători, de sigur va ști apleția mai bine și cu mai multă atragere de inimă dibăcia lucrătorului român.

Dér nu numai materialicesce, ci chiar și moralicesce, ca om cult și cu bun simț, poate influința numai binefăcător asupra lor, ceea ce nu e lucru așa de neînsemnat, după cum s'ar păré.

Nu mai puțin poate să facă scésta și un inginer silvic în urma cercului său de activitate.

Dér să mergem și mai departe. Bărbați bine pregătiți pe carierele acestea, întru cât posedă cunoștințe vaste nu numai cu privire la cultura și exploatarea pădurilor, respective exploatarea minelor, ci și în tóte ramurile de industrie, comerț și peste tot de economie, cari stau în legătură cu specialitatea strîns luată, acești bărbați prin activitatea lor pot exercita o influință binefăcătoare în genere pe terenele amintite.

Vedem decî, că nu-s tocmai de desprețuit niel pentru noi Români aceste cariere precum crede poate parte mare din inteligența noastră.

Adevérat, că tóte carierele au și părți bune și părți rele, de aceea când e vorba de a-le alege se cere o bună cumpănire.

Și apoi preoți, dascăli, advocați poate nu ne-om pute face toți, ér decă e vorba de ales dintre celelalte, eu cred, că carierele practice ar fi cele mai de recomandat pentru Români, întru cât mult puțin, direct ori indirect totuși pot contribui la ridicarea și înaintarea economică și națională a poporului nostru.

Vlădăreanu.

Călidare pe anul 1900.

„Călidarul Poporului“ editura și tiparul „Tipografie“, societate pe acțiuni în Sibiu. Pe lângă părțile obișnuite calendaristice, conține în partea literară: Regina binefăcătoare, poveste de Carmen Sylva; Poporul, poezia de Ioan Scurtu; Din vremea resmeriei de Iudita Secula n. Truța; Intrarea în Ierusalim (din Tragedia Celvarului); urmăză vre-o 30 pagine (din „Răsboiul nostru pentru neatárnare“ de G. Coșbuc; apoi „Răvașul nostru“ (intâmplările politice mai însemnate de peste an) etc. În text călidarul are mai multe portrete și ilustrațiuni. Astfel portretul generalului Trapșa, al decedatului avocat Al. Filip din Abrud, Ioan Brand de Lemeny din Brașov, Ioana Bădilă n. Moldovan din Sibiu, Mihai și Floriana Butean din Ciomacoș etc.

„Călidarul Românului“, apărut în editura Tipografiei Diecesane din Caransebeș. Anul XII. Conține șematismul bisericeii ort. rom. și în special al dieceei Caransebeșului. În partea literară: Ioan Popasu (biografie și portret); Cum să îmbunătățim cercetarea școlii? Resbelul rusoromâno turc (un studiu lung și interesant); Dreptul Kadu și catirul; Povestea lui George Fătu; Toma Codrănu. Urmăză vre-o cinci poezii frumoase de Alexandri; trei epistoli versuri după organul bucovinean „Deșteptarea“. De-ale economiei; Șfaturi. Preț 30 cr. (cu posta 35). — Tot în editura Tipografiei Diecesane din Caransebeș a apărut un nou călidar cu titlul „Bănățenul“, care este un estras din „Călidarul Românului“, conținând în partea literară și economică părți din același material. E un călidar mai mic întocmit pentru popor. Costă 18 cr.

Mulțămite publică.

Brașov, 30 Noevre st. v. 1899.

Stimabila dómna Susana Mureșianu, membră fondatoare și presidentă de onóre a „Reuniunii femeilor române pentru ajutorarea văduvelor s'erae din Brașov și Săcele“, a purtat pururea cea mai mare grijă și iubire Reuniunii noastre. Nu de mult a dăruit 50 fl. pe séma fondului și acum ține din nou a-și arăta inima sa nobilă, dând, cum ne scrie Domnia Sa, „întru pomenirea iubitorilor mei părinți și a bunului și iubitorului meu bărbat, Andrei Mureșianu, la ziua Stului apostol Andrei, încă 30 florinți la fondul pentru văduvele demne de compătimit“.

Aducem cea mai ferbinte mulțămite nobilei dómne.

Pentru comitet:

Otilia Bidu, Dr. Iosif Blaga,
vice-presidentă, secretar.

Literatură.

A apărut „Revista Economică“ organ pentru societăți financiare și comerciale Nr. 12 dela 10 Decem. cu următorul sîmar: La finea anului; Ridicarea scontului, de I. Vătășan, Introducerea obligătoare a valutei de coróné. Incheierea anuală a conturilor la bănci, de I. Vătășan; Despre negocierea efectelor, de I. Popescu; Jurisdicțiune: decisiuni curiale: transcrierea de acțiuni nominative, Bonul, Provisiunea, Cambia, Prescripțiunea; Afaceri de dare: Blanchete noué de cambii; Agricultură: Situațiunea agricolă, Altoi gratuit, Provisiuni de viață de via, Revista finanoiară: Reducerea etalonului Băncii austro-ungare, Situațiunea, Notarea procentuală a efectelor în Buletinul oficial al Bursei din Viena Cronică: în amintirea lui Stroescu, „Pămînt și națiune“, Depozite de stat la bănci. Ridicarea procentului pentru depozite în Viena, Valuta nouă, Literatura economică: „Anuarul financiar“. — Bibliografie. Trageri la sorți, Amortisări; Bursa de efecte din Viena și Budapesta; Bursa de efecte din Bucuresci; Bursa de mărfuri din Budapesta; Inserțiuni.

gardurile grădinilor, niel n'a putut pușca, ér batalionul de rezervă, în fruntea căruia am stat eu cu Urban și cu adjutantul său locotenentele Storch, nu s'a mișcat din loc până ce Urban vădénd cu ochii, că ne-a băgat între două focuri inimice, a comandat retragere.

Asemenea nu-i adevérat, cum-o Urban ar fi comandat o companie de cordoniști bucovineni și una de grănițeri români, ca să pătrundă în satul St. Ioana, pentru-o aceea niel că era cu puțință, fiind-o trupele insurgente erau așezate în valea cea mare, ce se afla în dreptul frontului nostru și la stînga noastră după gardurile grădinilor, încât formau un triunghi peste care companiile noastre ar fi trebuit să trecă, ca să ajungă în sat. Dér acesta niel că era de lipsă, pentru-o insurgenții erau afară din sat, în partea de cătră nord și răsărit așezăți și pitulați. Niel aceea nu-i adevérat cum-o colónelul lui Urban înaintară iute până dincolo de sat, care ar fi rămas la stînga, pentru-o alte colóné de ale lui Urban, afară de cele două companii desfășurate în tirailori și batalionul din rezervă, nu s'au aflat, ér companiile de ti-

railori și batalionul de rezervă numai în acea măsură au înaintat, în care măsură tirailorii insurgenților, prin o tactică înșelătoare, au repășit cătră valea cea mare, de unde au fost eșit la ivélă. Pe când ei au ajuns cu spatele lângă vale și s'au retras și pitulat în aceea, și noi am ajuns în direcțiunea gardurilor dela grădină, unde era ascunsă o parte a armatei insurgente. — Apoi de-odată trupa insurgenților din front, respective din valea cea mare și dela stînga noastră de după garduri, a dat o șarjă generală din pușci, încât picau plumbii ca plóia asupra noastră, când apoi vădénd Urban, că ne-a băgat între două focuri inimice, numai decât a comandat retragere.

În fine nu-i adevérat, cum-o satul și delul ar fi fost acoperit de pădure, în care insurgenții ar fi stat ascunși, pentru-o pădurea se află din sus de sat spre Nord, sub care s'a vădút stând unul său două escadróné de husari, ér trupa cealaltă a insurgenților era pitulată în valea cea mare din jos de pădure față cu frontul trupeii noastre, despre esistența căreia Urban ni-mica n'a știut, ér o parte de insurgenți erau pitulați după gardurile grădinilor dela

aripa stîngă a trupeii noastre, prin urmare tocmai precum am aflat eu dela spionul împușcat și am spus și lui Urban, căruia el însé n'a voit a da creșémént.

C'un cuvént bătălia cestionată s'a început de ambele părți prin tirailori și așa a decurs până-ce tirailorii insurgenților, prin tactica lor înșelătoare s'au retras cu spatele îndérét până au ajuns la valea cea mare și s'au făcut nevăduți, ér după detunătura generală dată asupra noastră, vădénd, că trupa noastră la comanda lui Urban au început a retira, au eșit din vale de-asupra pe teren și au pușcat mereu asupra noastră, ér cei de după garduri au sărit peste garduri și au luat pe tirailorii noștri pe la spate între două focuri inimice. După-ce tirailorii noștri s'au întors față de ei, s'a început lupta piept la piept din baionete, până ce cu pierderea descrisă de însuși Urban au trecut peste insurgenți, doborînd la pămînt cu baioneta pe câți numai au putut, și prin aceea s'a fînit bătălia, fiind-o insurgenții nu au venit după noi, ci a stat de și-au adunat morții și răniții, cari de sigur, că i-au avut.

Două cărți de legi. „Instrucțiuni populare despre datorițele și drepturile purtătorului de dare“, editată de d-nul Wilhelm Niemand. — Tractéza despre dările de stat directe, (darea de pământ, de chiria casei, darea de câștig, de miliția etc.); despre dările indirecte (accize după beuturi, carne, zahăr, competențe de timbru etc.); aruncări comunale (pentru comună, comitat, școlă și biserică, pentru drumuri, câni, apă etc.). In partea din urmă se află mai multe formulare pentru petiții și reclame în diferitele cazuri. Prețuț 60 cr. (prin postă 65 cr.) — „Amicul Poporului“, îndreptar în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român de Tiu Vuculescu, pretor în Peoia maghiară. Cartea e întocmită la înțelesul țeranilor, așa că din ea ori-ce plugar, ori-ce măestru, ori-ce om, care știe ceti, pôte să înțelegă lămurit, ce-i este după lege ertat să facă și ce nu; cum are să-și câștige anumite drepturi, la cine să se îndrepte cu plângerea ori cu rugarea. Costă 50 cr. (cu postă 55). Ambele cărți se pot procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Decembrie 1899.

Renta ung. de aur 4%	116.25
Renta de corone ung. 4%	94.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.30
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	118.25
Bonuri rurale ungare 4%	93.60
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	159.25
Locuri pentru reg. Tisei și Seghedin	137.25
Renta de argint austr.	98.95
Renta de hârtie austr.	98.55
Renta de aur austr.	116.45
Locuri din 1860.	137.25
Auții de-ale Băncii austro-ungare	910.—
Auții de-ale Băncii ung. de credit.	376.50
Auții de-ale Băncii austr. de credit.	376.50
Napoleondori	959 1/2
Mărci imperiale germane	59.05
London vista	121.02 1/2
Paris vista	47.82 1/2
Rente de corone austr. 4%	99.30
Note italiene	44.95

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Decembrie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.17	Vënd.	9.40
Argint român. Cump.	9.—	Vënd.	9.05
Napoleond'ori. Cump.	9.53	Vënd.	9.70
Halbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesor Cump.	127.—	Vënd.	128.50
Mărci germane Cump.	58.75	Vënd.	—
Mire turcesei Cump.	10.71	Vënd.	10.97
Scris. fone. Albina 101.—	Vënd.	5%	101.50

Moră de vîndut.

În depărtare de un kilometru dela stațiunea Crăciunel (Karácsonfalva) se află o moră fără iaz, patentată, cu 6 petri și o putere de 2 cai. care, murind proprietarul, se vinde din mână liberă, împreună cu cele 40 jugere de pământ arător în jurul ei, pe lângă condițiuni ușoare de plătire.

Adresa: Maria Vlassa
1—3763. Blașiu (Balázsfalva).

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 5 cr. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Sz. 626—1899.
végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszabeni kir. törvényszék 1898. évi 8046. sz. végzése következtében Dr. Micu András ügyvéd által képviselt „Albina“ nagyszabeni takarékpénztár javára Stanéiu Juon, Bota Nicolae és Begu Alexa ellen 462 frt. 50 kr. s jár. erejéig 1899. évi Julius hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 748 frt. — krra becsült szarvasmarhák, lóvak, szekerek, gazdasági eszközök, sertések, szénából álló ingóságok, nyilvános árverésen eladotnak

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbírószág 1899. V. II. 360/2. sz. végzése folytán 462 frt. 50kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi december hó 16 ik napjától járó 6% kamatai 1/3% váltó díj és eddig összesen 21 frt. 60 kiban bíróilag már megállapított költségek erejéig Felsőszombatfalva községhezánál leendő eszközölésére 1899. évi Deczember hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.

A menyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül-foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Fogarason, 1899 évi Deczember hó 7-én.

GYARFÁS FERENCZ
kir. bíróság végrehajtó

169,1-1.

12
obiecte
numai
fl. 2.95

Important pentru orî-cine!

Vëndare totală cu prețuri uimitore de ieftine,
12 obiecte prețioase numai cu
fl. 2.95 cr.

- 1 pompos orologiū de buzunar, Anker-Remontoir, de nickel; cu capac gravat; 3 ani garanță, (nu ciasornic de părete, cum espedeză alți.
- 1 elegant lanț de orologiū (de nickel ori aur t, după dorință), cu jou-jou frumos, de Paris.
- 1 elegant ac pentru cravată, de goldin duplu americ. cu imitație de brillante.
- 1 păreche de cercei de argint.

- 1 brațelată elegantă și modernă din aur Doubl. (valore fl. 1.50 cr.)
- 1 garnitură de chemisette și nasturi pentru gulere, de goldin duplu american, constă-tătoare din 5 bucați.
- 1 păreche de nasturi pentru manșette, din goldin duplu american, cu marcă.

Aceste 12 obiecte prețioase le trimit la comandă, până când mai sunt în deposit, pe lângă rambursă seu trimiterea anticipativă a sumei de fl. 2.95 cr. (mai înainte singur numai orologiul anker remontoir de nickel a costat 5 fl.) Obiectele nedotrivate le rescumpăr în timp de 8 zile.

E. HOLTZER,

1—5.778.

deposit en gros de orolage și giuvelii în Cracovia (Krakau, Stradom 18).

Prețuri-curente gratis și franco.

Liferantul Asociației oficianților de stat austriaci c. și reg.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

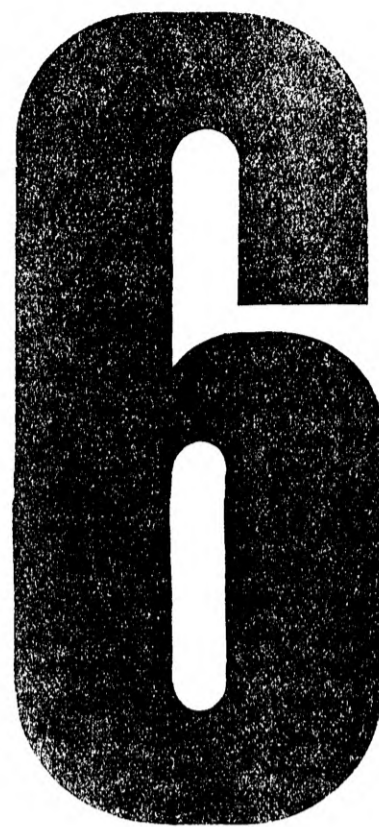
Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postate.

Comnii cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

La tóte

tragerile

Un los la
loteria de binefacere
în favorul Spitalului
Reuniunii Policlinice
din Budapesta

costă numai

1 Corónă.

Câștigul principal

în valoare de

100,000

Coróne.

5 à 20,000 cor. etc. etc.

care la cerere se rescumpără de administrație cu scădământ de 20%.

Prima tragerere

fără amânare

în 4 Ianuarie.

Comande efectuează prompt:

Biroul loteriei de binefacere
BUDAPESTA, IV. Kossuth Lajos-utca 1.

Cassa de bancă

Iacob Adler și Fratele
Brașov.